

MỘT SỐ THAY ĐỔI VỀ NỘI DUNG QUY ĐỊNH CẤP ĐỘ RỦI RO THIÊN TAI

Trần Duy Kiều

Trường Đại học Tài nguyên và Môi trường Hà Nội

Ngày 22 tháng 4 năm 2021, Thủ tướng Chính phủ đã có Quyết định số 18/2021/QĐ-TTg về Quy định về dự báo, cảnh báo, truyền tin thiên tai và cấp độ rủi ro thiên tai. Quyết định này có hiệu lực thi hành từ ngày 01 tháng 7 năm 2021 và thay thế cho Quyết định số 44/2014/QĐ-TTg ngày 15 tháng 8 năm 2014 của Thủ tướng Chính phủ quy định chi tiết về cấp độ rủi ro thiên tai và Quyết định số 03/2020/QĐ-TTg ngày 13 tháng 01 năm 2020 của Thủ tướng Chính phủ quy định về dự báo, cảnh báo và truyền tin thiên tai.

Theo đó, so với Quyết định số 44/2014/QĐ-TTg ngày 15 tháng 8 năm 2014 của Thủ tướng Chính phủ quy định chi tiết về cấp độ rủi ro thiên tai (gọi tắt là Quyết định số 44) thì Quyết định số 18/2021/QĐ-TTg ngày 22 tháng 4 năm 2021 của Thủ tướng Chính phủ quy định về dự báo, cảnh báo, truyền tin thiên tai và cấp độ rủi ro thiên tai (gọi tắt là Quyết định số 18) có một số những điều chỉnh, thay đổi chính như sau:

- Về loại thiên tai, theo Quyết định số 18 bổ sung thêm loại thiên tai do cháy rừng tự nhiên. Đồng thời gộp hai loại thiên tai là lũ quét và sạt lở đất, sụt lún do mưa lũ hoặc dòng chảy thành một loại thiên tai là do lũ quét, sạt lở đất, sụt lún đất do mưa lũ hoặc dòng chảy; cấp độ rủi ro thiên tai do hạn hán thì được bổ sung thêm mới là hạn hán, hoặc sạt lở đất, sụt lún đất do hạn hán.

- Sự phân định mức độ thiệt hại của một số loại thiên tai được phân chia cấp độ rủi ro ở mức chi tiết hơn, thể hiện rõ hơn về tính chất cực đoan, phạm vi ảnh hưởng cũng như mức độ gây hại của loại thiên tai đó đối với con người, điều kiện kinh tế xã hội, môi trường,... ví dụ như: đối với thiên tai áp thấp nhiệt đới, bão thì rủi ro thiên tai cấp độ 4, cấp độ 5 tăng thêm trường hợp xem xét; đối với cấp độ rủi ro thiên tai do mưa lớn thì tăng thêm từ chỉ có 3 cấp thành 4 cấp; cấp độ rủi ro thiên tai do sóng thần được quy định thành 5 cấp, từ cấp 1 đến cấp 5 thay vì chỉ có hai cấp (cấp 3, cấp 5) như Quyết định số 44; cấp độ rủi ro thiên tai do nắng nóng cũng được tăng thêm 1 cấp là cấp 4 so với trước đây; cấp độ rủi ro thiên tai do xâm nhập mặn được tăng thêm 2 cấp, từ 2 cấp trước đây thành 4 cấp.

- Bên cạnh đó có loại thiên tai thì cấp độ rủi ro thiên tai lại điều chỉnh giảm, ví dụ như: cấp độ rủi ro thiên tai do sương mù được giảm từ cấp độ 3 xuống chỉ còn đến cấp độ 2; cấp độ rủi ro thiên tai do nước dâng được giảm từ 5 cấp xuống chỉ còn 4 cấp (không còn cấp 1); tương tự cấp độ rủi ro thiên tai do gió mạnh trên biển cũng giảm từ 3 cấp xuống còn 2 cấp (không còn cấp 1).

- Phạm vi ảnh hưởng, khu vực chịu tác động trực tiếp và khả năng gây thiệt hại của từng loại thiên tai ngoài việc bổ sung thì được quy định rõ ràng hơn về cường độ, cụ thể hơn về tên vùng miền, đồng thời có tính định lượng rõ hơn, đầy đủ hơn đối với

tất cả các loại thiên tai so với Quyết định số 44 trước đây, ví dụ như thiên tai do áp thấp nhiệt đới, bão, mưa lớn, lốc, sét, mưa đá,...

Việc xác định cấp độ rủi ro thiên tai lần này được sắp xếp theo hướng là hai hay nhiều thiên tai xảy ra đồng thời hoặc liên tiếp nhau, chú trọng đến tính chất cực đoan, tần suất xuất hiện, phạm vi ảnh hưởng cũng như mức độ gây hại của loại thiên tai đó đến nước ta.

Cấp độ rủi ro thiên tai là sự phân định mức độ thiệt hại do thiên tai, có thể gây ra về người, tài sản, điều kiện sống, hoạt động kinh tế xã hội và môi trường. Cấp độ rủi ro thiên tai lần này được xác định dựa trên căn cứ vào cường độ, phạm vi ảnh hưởng, khu vực chịu tác động trực tiếp và khả năng gây thiệt hại của từng loại thiên tai đồng thời được phát huy từ thực tiễn thông qua các hoạt động liên quan được quy định tại Quyết định số 44. Bởi vậy những nội dung thay đổi mới đã cho thấy quy định về cấp độ rủi ro thiên tai tại Quyết định số 18/2021/QĐ-TTg, ngày 22 tháng 4 năm 2021 của Thủ tướng Chính phủ hoàn thiện hơn, đầy đủ hơn, chi tiết và cụ thể hơn, định lượng rõ hơn. Đây sẽ là cơ sở để các ngành, địa phương, tổ chức và cá nhân lấy làm căn cứ thực hiện các hoạt động phòng ngừa, ứng phó, giảm thiểu thiệt hại và khắc phục hậu quả thiên tai tại nước ta.